AB ve sivil toplum

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
TOBB Başkanı

« Ülkemizde sivil toplumun kat edeceği mesafe, AB katılım sürecinde alacağımız mesafeyi de doğrudan etkileyecektir. Bu sürecin sahiplenilmesi açısından, sivil toplum kuruluşlarının, sürecin içinde yer alması gerekmektedir. Sürecin içinde yer alan sivil toplum, siyasi reformları ve müktesebat uyumunu kolaylaştıracaktır. »

Türkiye, çok ciddi bir ekonomik, siyasi ve sosyal dönüşüm süreci içindedir. Avrupa Birliği katılım süreci ilerledikçe, toplumda her kesimini yakından ilgilendiren bu değişim ve dönüşümün, daha da hızlanacağı ortadadır.

Daha şimdiden, Avrupa pazarıyla derinleşmiş ticari entegrasyonumuz var. İhracatımızın yarısından fazlasını buraya yapıyoruz. AB'nin 6. büyük dış ticaret partneriyiz. Aynı zamanda da Avrupa'nın 7. büyük ekonomisiyiz. Buna rağmen, kişi başına gelir seviyesinde, en gerideyiz.

Ekonomimizi modernleştirmek, ülkemizi kalkındırmak zorundayız. AB süreci, bu dönüşümü hızlandırarak, muasır medeniyet hedefine ulaşmamızda önemli bir etkendir. Ancak doğaldır ki, kısa vadede bu sürece hazırlıksız yakalananların mutsuzluğu artacaktır. Değişim ve dönüşüm, kalkınmanın anahtarıdır. Geri adım atamayız. Ama olumsuz etkileri yokmuş gibi de yapamayız.

Ülkenin bir bütün olarak yararına olan reform sürecinin, herkesi aynı şekilde olumlu etkilemediğinin farkında olmalıyız. Mutsuzların sayısının artması, reform sürecinin zayıflamasına yol açmaktadır. Bu ise, o ana kadar katlanılan fedakarlıkların ve elde edilen kazanımların, heba olmasına yol açacaktır.

Türkiye bu acı deneyimi geçmişte yaşadı. Otuz yılda, tam 11 istikrar ve reform programına başladık, ama yarıda bıraktık. Zira popülizm öne çıktı ve bize bu kadarı yeter dedik. Başladığımız işi tamamlayamadık. Bu yanlış tercihimiz, yedi yıl içinde, iki büyük krize neden oldu.

İşte bugün farklı olan nedir diye baktığımızda şunu görüyoruz. İlk defa bir program, üç hükümet döneminde devam ettirilebilmiştir. Zira, geçmişten ders alan toplum kesimlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının, burada büyük bir katkısı söz konusudur.

Makro dengeler düzelmeden, kendi durumumuzun düzelemeyeceği bilinciyle, işçisi, işvereni, ziraicisi ve sanayici, büyük fedakarlıklara katlandı. Sivil toplum, daha iyi bir gelecek isteğiyle, reformları sahiplendi. Bu yüzden, bugün makro ekonomide sağlanan iyileşmede, hepimizin büyük katkısı vardır. Bu birlikteliği devam ettirdiğimiz müddetçe, dünyada başa çıkamayacağımız rakip, ulaşamayacağımız hedef yoktur.

Ülkemizde sivil toplumun kat edeceği mesafe, AB katılım sürecinde alacağımız mesafeyi de doğrudan etkileyecektir. Siyasi alanda atılacak adımlar ve müktesebat uyumunun başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi, toplumsal desteğin sürdürülmesiyle mümkün olacaktır. Bu sürecin sahiplenilmesi açısından, sivil toplum kuruluşlarının, sürecin içinde yer alması gerekmektedir. Sürecin içinde yer alan sivil toplum, siyasi reformları ve müktesebat uyumunu kolaylaştıracaktır.

10 yıllık bir deneyime sahip olan, Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi, işte bu amaçla kurulmuştur. Komitede, çiftçi, esnaf, işçi, memur ve işveren gibi, çok geniş toplum kesimleri temsil edilmektedir. Böylece, ülkemizde eksikliğini hissettiğimiz, karşılıklı iletişime dayalı ortak akıl geliştirme ve uzlaşı kültürünün oluşmasına, ciddi katkı sağlanmaktadır.

Ne yazık ki, halen uygulanan prosedür, katılım sürecine sosyal tarafların katkısını, görsel bir eylem haline indirgemektedir. Katılım sürecinin gerektirdiği istişare ihtiyacını karşılamak açısından yeterli olmadığını düşünüyoruz. Hükümet, ilgili sosyal kesimlerin sürece dahil edilmesinin sağlanacağını ifade ediyor. Bu yöndeki beyanları memnuniyetle karşılıyor ve sivil toplumla, kurumsallaşmış bir diyalog mekanizmasının, bir an evvel oluşturulmasını bekliyoruz.

Biz TOBB olarak, gümrük birliği sürecinde, iş dünyasının görüşlerinin dikkate alınmamasının yol açtığı hataları ve bunun bize nelere mal olduğunu unutmadık. Bu nedenle, reel sektörümüzü, Avrupa Birliği üyeliği sürecine hazırlamaya yönelik, çalışmalar yürütüyoruz.

Avrupa Odalar Birliği'nden sağladığımız teknik destekle, birliğimizin ve oda-borsalarımızın, kapasitelerini artırıyoruz. Bu sayede 64 odamızın, oda geliştirme programlarından yararlanmasını ve Avrupa odalarıyla iş birliğine gitmelerini sağladık.

Avrupa Komisyonu'ndan sağladığımız mali destekle, üç ilimizde iş geliştirme merkezleri kurduk. Bu merkezler, küçük ve orta ölçekli işletmelere, danışmanlık hizmetleri sağlamaya devam etmektedir. AB araştırma ve geliştirme programlarından, girişimcilerimizin daha fazla yararlanmasına katkı sağlamak amacıyla Brüksel'de daimi bir ofisi faaliyete geçirdik

Birliğimizin politika tasarım kapasitesinin geliştirilmesi ve Avrupa Birliği çalışmalarına teknik destek ve derinlik kazandırılması amacıyla, "Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Enstitüsü"nü kurduk. Daha da önemlisi, sanayi-üniversite işbirliğini hayata geçirecek, TOBB-Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'ni, ülkemizin hizmetine sunduk.

Avrupa Birliği, ülkemizin neredeyse 50 yıldır devam ettirdiği bir devlet politikasıdır. Bizler, ülkemizin Avrupa Birliği yolunda ilerlemesine destek olmaya devam edeceğiz.